הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תצח

בְּהֵמָה בְּמָקוֹלִין (פרוש, מָקוֹם שֶׁשָּׁם שׁוֹחֲטִים הַבְּהֵמוֹת), **אִם יָדוּעַ** (כא) **שֶׁלָּנוֹת חוּץ לַתְּחוּם,** (כב) **אֲסוּרוֹת. וְאִם** (ג) **סָפֵק, מֻתָּרוֹת אֲפִלּוּ בָּאוּ לְצָרְךָ יִשְׂרָאֵל,** (כג) **שֶׁהַמַּקָּצָה הוֹלְכִים בְּסָפֵקוֹ לְהָקֵל. וְאִם הֵבִיאוּם** (כד) **לְצָרְךָ הָאֵינוּ יְהוּדִי, אוֹ אֲפִלּוּ סְתָם, בְּעִיר שֶׁרֻבָּהּ אֵינָם יְהוּדִים, מֻתָּר, שֶׁכָּל הַמֵּבִיא לְצָרְךָ הָרַב מֵבִיא:**

ד (כה) [ז]**בְּהֵמוֹת הַיְדוּעוֹת לָלוּן חוּץ לַתְּחוּם וְנִמְצְאוּ בָּעִיר** (כו) **בְּיוֹם** (ג) **שֵׁנִי, אֲנִי אוֹמֵר שֶׁמָּא מִבָּעֳרָב הִכְנִיסָן וְחוּץ לַחוֹמָה לָנוּ, וּמֻתָּרוֹת. וְכָל שֶׁכֵּן** (כז) **הַשְּׁחוּטוֹת בַּבֹּקֶר, שֶׁחֲזָקָה מִבָּעֳרָב הִכְנִיסָן לְתוֹךְ הַתְּחוּם:**

ה [*] ח**עֻגָל שֶׁנּוֹלַד בְּיוֹם טוֹב, מֻתָּר לְשָׁחְטוֹ אִם הָאֵם** (כח) ט**עוֹמֶדֶת** (ד) **לַאֲכִילָה,** (כט) **וְהוּא** (ה) **דָּקִים לֵיהּ בְּגַוַּיהּ שֶׁכָּלוּ לוֹ** (ל) **חֲדָשָׁיו.** הַגָּהָה: (לא) וּבְעִינַן גַּם כֵּן (ו) שֶׁהִפְרִיס עַל גַּבֵּי קַרְקַע (טור והרא"ש (פ"ו סי' ז)), (לב) דְּחָיְשִׁינַן שֶׁמָּא יִרְאֶה בּוֹ רֵיעוּתָא בְּאֵיבָרִים הַפְּנִימִיִּים וְנִמְצָא שָׁחַט בְּיוֹם טוֹב שֶׁלֹּא לְצָרְךָ, כָּךְ נִרְאָה לִי מִדִּבְרֵי הָרא"ש וְהַטּוּר. יוְאִם הָיוּ שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב סְמוּכִים זֶה לָזֶה, (לג) **נוֹלַד בָּזֶה מַתָּר בָּזֶה:** ו כ**בְּהֵמָה מְסֻכֶּנֶת**

ז שָׁם בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (שם). ח בְּרֵיתָא בִּיצָה ו' (ע"א). ט הָרא"ש שָׁם (פ"א סי' ז). י טוּר בְּשֵׁם בַּעַל הָעִטּוּר (ח"ב דף קלח:) וְאֲבִיו הָרא"ש (שם). כ מִשְׁנָה בִּיצָה כ"ה (ע"א) וּבְתַנָּא קַמָּא.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ה [בשו"ע] **עֻגָל שֶׁנּוֹלַד.** עַיֵּן בְּמַהֲרִ"ם אֶלְשָׁקַר סִימָן (כ"ה) [ק"ה] וּבְשׁוּ"ת מַהֲרִ"י הַלֵּוִי (סי' במג"א סק"ז). אֲבָל הַמְּגֵן אַבְרָהָם כָּתַב דְּהַשַּׁלְחָן עָרוּךְ פּוֹסֵק כְּהֵהִיא דְּחוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא חוּץ לְחוֹמָה לָנוּ לַחֲמָרָא וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תקט"ו סָעִיף ז', אִם כֵּן סְבִירָא לֵיהּ בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן אָסוּר אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי מֻתָּר עַיֵּן שָׁם: **ה** (ל) **לַאֲכִילָה.** דְּמוּכָן אֲגַב אִמּוֹ דְּאִי בְּעֵי הֵיכָא שׁוֹחֲטָהּ וְאוֹכְלָהּ עִם הַוָּלָד, וַאֲפִלּוּ אִם הָאֵם טְרֵפָה, דְּמוּכָן לְכָלְבִים הֲוֵי מוּכָן לְאָדָם. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק ו'). וְכָתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם וּבְזֶמֶן הַזֶּה סְתָם טְרֵפוֹת אֵין עוֹמְדוֹת לִכְלָבִים אִם כֵּן וָלַד טְרֵפָה אָסוּר, וְצָרִיךְ עִיּוּן עַיֵּן שָׁם: (ה) **דָּקִים.** וְהָאִידָּנָא אֵין אָנוּ בְּקִיאִין בָּזֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן י"ג סוֹף סָעִיף ג': (ו) **שֶׁהִפְרִיס.** וְטַ"ז (סק"ב) פָּסַק דְּאֵין צָרִיךְ לְהַפְרִיס:

בַּאֵר הֵיטֵב

ג (ג) **סָפֵק.** עַיֵּן סִימָן תקט"ו סָעִיף ז', וְצָרִיךְ עִיּוּן: **ד** (ג) **שֵׁנִי.** הַשַּׁ"ז (סק"א) כָּתַב שֶׁפְּעוּת סוֹפֵר הוּא וְצָרִיךְ לוֹמַר בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַשַּׁ"ךְ (הו"ד במג"א סק"ז). אֲבָל הַמְּגֵן אַבְרָהָם כָּתַב דְּהַשַּׁלְחָן עָרוּךְ פּוֹסֵק כְּהֵהִיא דְּחוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא חוּץ לְחוֹמָה לָנוּ לַחֲמָרָא וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תקט"ו סָעִיף ז', אִם כֵּן סְבִירָא לֵיהּ בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן אָסוּר אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי מֻתָּר עַיֵּן שָׁם: **ה** (ל) **לַאֲכִילָה.** דְּמוּכָן אֲגַב אִמּוֹ דְּאִי בְּעֵי הֵיכָא שׁוֹחֲטָהּ וְאוֹכְלָהּ עִם הַוָּלָד, וַאֲפִלּוּ אִם הָאֵם טְרֵפָה, דְּמוּכָן לְכָלְבִים הֲוֵי מוּכָן לְאָדָם. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק ו'). וְכָתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם וּבְזֶמֶן הַזֶּה סְתָם טְרֵפוֹת אֵין עוֹמְדוֹת לִכְלָבִים אִם כֵּן וָלַד טְרֵפָה אָסוּר, וְצָרִיךְ עִיּוּן עַיֵּן שָׁם: (ה) **דָּקִים.** וְהָאִידָּנָא אֵין אָנוּ בְּקִיאִין בָּזֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן י"ג סוֹף סָעִיף ג', וְעַל כֵּן אֵין שׁוֹחֲטִין עֵגֶל שֶׁנּוֹלַד בְּיוֹם טוֹב אוֹ בְּשַׁבָּת עֶרֶב יוֹם טוֹב קֹדֶם יוֹם שְׁמִינִי, שֶׁמָּא נַפָּל הוּא. וְהֵיכָא דְּצָרִיךְ לְהַמְתִּין שִׁבְעָה יָמִים [כְּגוֹן לְדִידָן שֶׁאֵין אָנוּ בְּקִיאִים אִם כָּלוּ חֲדָשָׁיו] וְחָל יוֹם שְׁמִינִי בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן יֵשׁ לוֹמַר דְּאַתְקַצַאי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁחָל יוֹם שְׁמִינִי בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי [פְּרִי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב (סק"ב)]. אֲבָל בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק"ח) (כט) מַתִּיר בָּזֶה כֵּיוָן דְּרֹב הַוְּלָדוֹת וְלָד מַעֲלֶיהָ יָלְדָן וּבְנֵדַאי יִגְיַע לְכָלַל הַתֹּר, לֹא חֲשִׁיב מְקֻצֶּה: (ל) **חֲדָשָׁיו.** בֵּן תִּשְׁעָה חֲדָשִׁים לְגַפָּהּ וַחֲמִשָּׁה לְדַקָּהּ: (לא) **וּבְעִינַן גַּם כֵּן שֶׁהִפְרִיס וְכוּ'.** דְּעַל יְדֵי זֶה יָצָא מֵחֲשָׁשׁ שֶׁמָּא נִתְרַסְּקוּ אֵיבָרָיו בְּיִצִיאָתוֹ מִן הָרֶחֶם שֶׁהוּא מָקוֹם צַר: **(לב) דְּחָיְשִׁינַן וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל פִּי שֶׁאִם נוֹלַד בַּחֹל הֵיכֵי דְּיָדְעִינַן שֶׁכָּלוּ לוֹ חֲדָשָׁיו מֵאֶתֶר לְשָׁחְטוֹ בּוֹ בַּיּוֹם וְאֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא נִתְרַסְּקוּ אֵיבָרָיו וְאֵין צָרִיךְ בְּדִיקָה בְּאֵיבָרָיו הַפְּנִימִיִּים, מִכָּל מָקוֹם בְּיוֹם טוֹב חָיְשִׁינַן (ו) שֶׁמָּא בְּלֹא מְתַפְּנֵן יִרְאֶה (לג) חֲשָׁשׁ טְרֵפוּת בְּאֵיבָרָיו הַפְּנִימִיִּים וְנִמְצָא שֶׁשָּׁחַט בְּיוֹם טוֹב שֶׁלֹּא לְצָרְךָ. וְדַעַת הָרַשַׁ"ל (ים של שלמה פ"א סי' יח) וְטַ"ז (סק"ב) דְּאֵין צָרִיךְ לְהַפְרִיס וְאֵין לָחֹשׁ לְכָל הָנֵי חֲשָׁשׁוֹת, אַךְ לְדִידָן אֵין נָפְקָא מִנַּהּ בְּכָל זֶה דְּאֵין אָנוּ בְּקִיאִין בְּכָלוּ חֲדָשָׁיו וְכַנַּ"ל (ס"ק כ"ט): **(לג) נוֹלַד בָּזֶה**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מְקוֹמוֹת שֶׁהַנָּכְרִים מְבִיאִין בְּהֵמוֹת בְּמָקוֹלִין (יט) שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל שׁוֹחֵט וּמוֹכְרִים הַבָּשָׂר, וְאִם מִסְתַּפֵּק לָנוּ עַל בְּהֵמָה זוֹ אִם הֵבִיאָהּ הָעַכּוּ"ם בְּיוֹם טוֹב מֵחוּץ לַתְּחוּם אֵין לָאֲסֹר: **(כא) שֶׁלָּנוֹת וְכוּ'.** צָרִיךְ לוֹמַר (כ) שֶׁלָּנוּ: **(כב) אֲסוּרוֹת.** הֵינוּ בְּעִיר שֶׁאֵין רֻבָּהּ נָכְרִים, (כג) **שֶׁהַמַּקָּצָה הוֹלְכִים** (כא) **וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּאִסּוּר יִשְׂרָאֵל הֲבִיאָם: (כג) שֶׁל חוּץ לְתְחוּם וְקָרֵי לֵיהּ נַמִּי מֻקְצֶה, אֲבָל בְּסֵפֶק מוּכָן בְּוַדַּאי לְחֻמְרָא אָזְלִינַן וּכְדִלְעֵיל סִימָן תצז סָעִיף ג' וְד', וְהַמְחַבֵּר בְּכָאן הֶחֱזִיק בְּשִׁיטַת הַפּוֹסְקִים דְּתְחוּמִין קַלָּא וְלֹא מַחְמִרִינַן בְּסֵפֵקָה. וּכְבָר תָּמְהוּ (כג) הָאַחֲרוֹנִים דִּבְכָמָה מְקוֹמוֹת פָּסַק כְּדַעַת הַפּוֹסְקִים לְהַחְמִיר גַּם בְּסֵפֵק תְּחוּמִין [עַיֵּן בְּסִימָן שכ"ה סָעִיף ט' וּבְסִימָן תקט"ו (ס"ז)], וּבְסָעִיף ד' (ס"ק כ"ז) יְתֻבָּאַר: **(כד) לְצָרְךָ הַנָּכְרִי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְאִם מֵתָר אֲפִלּוּ הִיא עִיר שֶׁל יִשְׂרָאֵל: **ד** (כה) **בְּהֵמוֹת הַיְדוּעוֹת וְכוּ'.** הֵינוּ הַךְ דְּסָעִיף ג', אֶלָּא דִּרְבוּתָא קָא מַשְׁמַע לָן שֶׁאֲפִלּוּ הַבְּהֵמוֹת שֶׁרּוֹאִים הַיּוֹם אֵצֶל עַכּוּ"ם יְדוּעוֹת לָנוּ שֶׁדַּרְכָּם לָלוּן חוּץ לַתְּחוּם, וְגַם בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב לֹא הָיוּ עוֹד בָּעִיר, וְסָלְקָא דַּעְתָּךְ אָמִינָא דְּגַם עַתָּה הָיָה כֵּן אֶלָּא שֶׁהָעַכּוּ"ם הֶבִיאָם בָּעִיר הַיּוֹם לְצָרְךָ הַמָּקוֹלִין, קָא מַשְׁמַע לָן דְּגַם בָּזֶה לֹא נָפַק מִכְּלַל סֵפֵקָא דְּשָׁמָא שֶׁפִּיר הֵבִיאָם מֵאֶתְמוֹל רַק הָיוּ חוּץ לַחוֹמָה וּבַבֹּקֶר הִכְנִיסָם לָעִיר: **(כו) בְּיוֹם שֵׁנִי.** כְּתָבוּ הַמְפָרְשִׁים (מד) דְּטָעוּת סוֹפֵר הוּא וְצָרִיךְ לוֹמַר בְּיוֹם טוֹב: **(כז) הַשְּׁחוּטוֹת בַּבֹּקֶר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שְׁמְבִיאָן הַנָּכְרִי לְמָקוֹלִין לִשְׁחֹט אוֹתָן בַּבֹּקֶר, וְאָמְרִינַן שֶׁבְּוַדַּאי מְבִיאָן מִבְּעוֹד יוֹם כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאָחֵר הַזְּמַן וְגַם שֶׁאֵין מְצוּי כָּל כָּךְ לַיְלַךְ עִם הַבְּהֵמוֹת בַּלַּיְלָה. וְכָל זֶה הוּא כְּפִי שִׁיטָתוֹ בְּסָעִיף ג' דְּבְתַחְמִין תָּלִינַן לְהָקֵל כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ בָּרוּר לָנוּ, וּכְבָר כָּתַבְנוּ דְּהַמַּחֲבִר בְּעֶצְמוֹ מַחְמִיר בָּזֶה בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. וְדַעַת הַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) שֶׁלֹּא לְהָקֵל רַק בְּשֶׁהָעַכּוּ"ם שָׁרוּי בָּעִיר וּבְהֵמוֹת מְצוּיוֹת לוֹ תּוֹךְ הַתְּחוּם דְּזֶה לֹא מַחְזִקִינַן אִסּוּרָא, (כה) **אוֹ בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי** וּמִשָּׁעַם סָפֵק סְפֵקָא וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תצ"ז סָעִיף ד': **ה** (כח) **עוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאִו מֵתָר אֲפִלּוּ לְמַאי דְּפָסַק **מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ עָשְׂמוֹ עַל זֶה,** כֵּן כָּתַב בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל סִימָן תקט"ו (ס"ק כ"ד):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יט) כֵּן הוּא בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (בית מועד ש"ה סי' ב): **(כ)** כֵּן הוּא הַגִּרְסָא בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם). וְלִשְׁנָא דִּלְנוֹת הַבִּיא לְאַיְתוֹ מֵהָם לְדָחֹק דְּמַיְירֵי לְעִנְיַן מַקָּצָה דִּמְדַבְּרִיּוֹת הַנַּ"ל, וּבֶאֱמֶת לֹא שַׁיָּךְ כְּלָל בְּעַכּוּ"ם אִם לָנָה בַּבַּיִת אוֹ בְּשָׂדֶה כֵּיוָן שֶׁאֵין הֶכְנָה לְעַכּוּ"ם: **(כא)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה). **וְרְצוֹנוֹ לוֹמַר גַּם לְצָרְךָ יִשְׂרָאֵל וּכְדִלְקַמָּן** בְּסִימָן תקט"ו סָעִיף ו' **בַּהֲגָ"ה דְּאַף מֻחָצָה עַל מֻחָצָה אָסוּר,** עַיֵּן שָׁם: **(כב) פְּרִי חָדָשׁ** וְהַגְּרָ"א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **(כג) פְּרִי חָדָשׁ** וְהַגְּרָ"א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְתַרְוַיְהוּ מָגֵן אַבְרָהָם (סל"ו) לֹא נִיחָא לְהוּ עַיֵּן בְּבָאוּר הַגְּרָ"א וּבְחָכְמָה מִשָּׁה (סק"ב): **ד** (כד) שַׁ"ךְ (הו"ד במג"א סק"ז) וְטַ"ז (סק"א) וּפְרִי חָדָשׁ וְהַגְּרָ"א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וּכְדִמְבֹאָר בְּהֶדְיָא בְּעַבּוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם), וְכֵן הֵבִיא בְּמַאמַר מָרְדְּכַי (סק"ד) בְּשֵׁם אַרְחוֹת חַיִּים (אות כט) גּוּפָא שְׁמִמְּנוּ הָעְתִּיק הַבַּיִת יוֹסֵף: **(כה) וְאַף עַל גַּב דְּסִימָן תצ"ז** (סק"ד) **הַשִּׂיג עַל הַמְּחַבֵּר, מִכָּל מָקוֹם בְּעִנְיָנֵנוּ סָמַךְ עַצְמוֹ עַל זֶה.** כֵּן כָּתַב בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל סִימָן תקט"ו (ס"ק כ"ד):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שֶׁיֵּרָא שֶׁמָּא תָּמוּת, וְהוּא אָכַל כְּבָר וְאֵין צָרִיךְ לָהּ, אָסוּר לְשָׁחְטָהּ אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לִשְׁהוֹת בַּיּוֹם (לד) * כְּדֵי (ז) לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה (לה) כַּזַּיִת צָלִי מִבְּעוֹד יוֹם, (לו) (וַאֲפִלּוּ אֵין שְׁהוּת לְנַתְּחָהּ וּלְבָרְקָהּ (לז) תְּחִלָּה) (טור). וּכְשֶׁיֵּשׁ שְׁהוּת בַּיּוֹם וּשְׁחָטָהּ, (לח) מ"אֵינוֹ נוֹטֵל עוֹרָהּ אֶלָּא אִם כֵּן שִׁיֵּר מִמֶּנּוּ (לט) אֵבֶר אֶחָד וּמְבִיאוֹ עִמּוֹ. הַגָּהָה: (מ) * וְיֵשׁ אוֹמְרִים (מ) דְּאֵין לְהַפְשִׁיטָהּ (מא) כְּלָל אֶלָּא אִם כֵּן שְׁחָטָהּ לְצָרְכּוֹ יוֹם טוֹב, וְכֵן רָאוּי (מב) לְהוֹרוֹת (הגהות אלפסי פרק אין צדין (יח. אלפי הגיטרים פוס ס)): ז (מג) נ"אִם * שָׁחַט בְּהֵמָה, לֹא יְבִיאֶנָּה בְּמוֹט אוֹ בְּמוֹטָה כְּדֶרֶךְ

ל וְכָתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה בהמה פסוכנות) אֲפִלּוּ לֹא גָּמַר בְּלִבּוֹ לֶאֱכֹל כֵּיוָן דְּקַיְימָא לַן בְּמָאן דְּאִית לֵיהּ הוֹאִיל וְכוּ', הָרַי"ף (פסחים טו.) וְרֹא"ש (שם פ"ג סי' ו) וְרַמְב"ם (שם פ"א ה"ב).

בְּפֶרֶק א' מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (הט"ו). מ הָרַ"ן שָׁם (ד"ה מתני' בהמה) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (כה. ד"ה שחטה. עבודה"ק בית מועד ש"ב סי' ב). נ שָׁם בְּמִשְׁנָה.

בַּאֵר הַיטֵב

ו (ז) לֶאֱכֹל. אַחַר שֶׁתֵּצֵא נַפְשָׁהּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן כ"ז, וַאֲפִלּוּ אֵינָנּוּ אוֹכֵל אֶלָּא אִם כֵּן יֹאכַל מִמֶּנָּה בָּאֱמֶת כַּזַּיִת. ט"ז (סק"ד) עַיֵּן שָׁם: (מ) דְּאֵין. וּלְדִידֵיהּ בְּעוֹף מִמֶּנָּה בְּכוּלִּים, וְהַטַּעַם דִּבְאֶפֶן זֶה שֵׁשׁ שְׁהוּת לֶאֱכֹל אֵין אָסוּר מִן הַתּוֹרָה לְשָׁחְטָהּ בְּיוֹם טוֹב דְּאִלּוּ הָיוּ מְזַדְּמָנִי לֵיהּ אוֹרְחִים שֶׁלֹּא אָכְלוּ עֲדַיִן וְרוֹצִים עַתָּה לֶאֱכֹל מִבְּהֵמָה זוֹ הָיְתָה הַשְׁחִיטָה מֻתֶּרֶת לָהֶם, אִם כֵּן שְׁחִיטָה זוֹ נִקְרֵאת מְלֶאכֶת אֹכֶל נֶפֶשׁ, וְעַל כֵּן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִזְדַּמְּנוּ אוֹרְחִים אֵין בִּשְׁחִיטָה זוֹ אִסּוּר מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא שֶׁחֲכָמִים אֲסָרוּהָ כֹּל שֶׁאֵין בָּהּ צֹרֶךְ יוֹם טוֹב, וּבִמְקוֹם הֶפְסֵד לֹא הֶעֱמִידוּ חֲכָמִים דִּבְרֵיהֶם. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּבְהֵמָה בְּרִיאָה אֵין לִשְׁחָטָהּ אֶלָּא אִם כֵּן (לה) צָרִיךְ לָהּ בְּיוֹם טוֹב גּוּפָא: (לה) כַּזַּיִת צָלִי. שֶׁזֶּהוּ הַקֶּל בִּכְשׁוּלִין, וְדֵי בְּכַזַּיִת מְשׁוּם דְּאִי אֶפְשָׁר לְכַזַּיִת בָּשָׂר בְּלֹא שְׁחִיטָה וְאִם כֵּן הֲוֵי הַשְׁחִיטָה כֻּלָּהּ לְצָרְכּוֹ יוֹם טוֹב: (לו) וַאֲפִלּוּ אֵין שְׁהוּת וְכוּ'. כֵּיוָן דְּמִן הַדִּין מֻתָּר בְּלֹא בְּדִיקַת הָרָאָה אֶלָּא שֶׁהַחְמִירוּ לְכַתְּחִלָּה לְבָרְקָהּ, הָכָא מְשׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹנוֹ אֵין צָרִיךְ לְהַחְמִיר בָּזֶה: (לז) תְּחִלָּה. וְדַעַת (ט) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּכָעִינַן שֶׁיִּהְיֶה שְׁהוּת כְּדֵי לְהַפְשִׁיטָהּ וּלְבָרְקָהּ. וּבְסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק"י) כָּתַב דְּדַוְקָא בִּגְדָיִים וּטְלָאִים דְּלֹא שְׁכִיחַ בְּהוּ סִרְכָּא יֵשׁ לְהָקֵל, אֲבָל בִּבְהֵמָה גַּסָּה א]כָּעִינַן שֶׁיִּהְיֶה גַּם כֵּן שְׁהוּת כְּדֵי לְהַפְשִׁיטָהּ לְבָרְקָהּ: (לח) אֵינוֹ נוֹטֵל עוֹרָהּ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְטַלְטְלוֹ וּלְהַנִּיחוֹ עַל מְקוֹמוֹ אַחַר שֶׁהִפְשִׁיטוֹ מִן הַבְּהֵמָה וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"ח סָעִיף כ"ה. (ט) וְאַף עַל גַּב דְּלִקְמָן בְּסִימָן תצ"ט (ס"ג) שָׁרְנִין לְטַלְטֵל הָעוֹר אַחַר שֶׁשָּׁחַט הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב, הָתָם בִּבְהֵמָה בְּרִיאָה וּמְשׁוּם דְּאִי לֹא שָׁרְנִית לֵיהּ לֹא יִשְׁחֹט וְאָתֵי לְאַמְנוּעֵי מִשְּׁמְחַת יוֹם טוֹב, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּמֻכְרָח לִשְׁחֹט שֶׁלֹּא תָּמוּת: (לט) אֵבֶר אֶחָד. שֶׁאָז בְּטֵל הָעוֹר לְגַבֵּי הָאֵבֶר וּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ עִמּוֹ: (מ) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵין וְכוּ'. דְּהַפְשָׁטָה הוּא גַּם כֵּן בִּכְלַל מְלָאכָה, וְאָסוּר כֵּיוָן שֶׁהוּא שֶׁלֹּא לְצָרְכּוֹ. (מא) וְאַף עַל גַּב דְּלִיכָּא בָּזֶה אִסּוּר דְּאוֹרְיְתָא, דְּהוֹאִיל אִי מְזַדְּמָנִי לֵיהּ אוֹרְחִים שָׁהֲיוּ צְרִיכִין לְהַבָּשָׂר לֶאֱכֹל הָיָה בְּוַדַּאי מֻתָּר לְהַפְשִׁיט [אֲבָל זֶהוּ רַק בְּשֵׁשׁ (מ) שְׁהוּת בַּיּוֹם כְּדֵי לְהַפְשִׁיט וּלְהַאֲכִילָם] הַשְׁתָּא נַמִּי מֻתָּר, עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן מֵיהוּ אָסוּר. וְדַעַת הַמְחַבֵּר דִּכְשֶׁם שֶׁהַתִּירוּ בִּשְׁחִיטָה מְשׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹן כֵּן הִתִּירוּ בְּהַפְשָׁטָה מְשׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹן שֶׁלֹּא יַסְרִיחַ הַבָּשָׂר. וְעַיֵּן בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק י"ד) וְאַלְיָה רַבָּה (ס"ק ט"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּהָעֶקֶר כְּדִבְרֵי הַמְחַבֵּר (מ) וְרַק לְכַתְּחִלָּה יֵשׁ לְזַהֵר. [אָכֵן זֶהוּ דַּוְקָא בְּאֹפֶן שֶׁיֵּשׁ לְחֹשׁ שֶׁאִם יַמְתִּין עַד הָעֶרֶב תִּסְרַח הַבָּשָׂר, (מא) אֲבָל בְּלֹא הָכִי בְּוַדַּאי אָסוּר עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן לְהַפְשִׁיט]. וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק י"ד) דְּכָל זֶה בְּשֵׁשׁ שְׁהוּת הָרְבֵּה, אֲבָל אִם שָׁחַט שְׁהוּת סָמוּךְ לָעֶרֶב וְאִי אֶפְשָׁר לֶאֱכֹל כִּי אִם כַּזַּיִת אָסוּר לְהַפְשִׁיט הָעוֹר מִן הַתּוֹרָה, הוֹאִיל דְּלֵיתָא בָּזֶה הַסְּבָרָא דְּאִי אוֹרְחִים שְׁהוּת לֶאֱכֹל יוֹתֵר: (מא) כְּלָל. וְכֵן הַשּׁוֹחֵט מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְסֻכָּן וְאֵין דַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל בְּיוֹם טוֹב אָסוּר לִמְרֹט נוֹצָתוֹ: (מב) לְהוֹרוֹת. וְאֶפְשָׁר דְּאִם יַפְשִׁיט עַל יְדֵי שִׁנּוּי כְּגוֹן בְּקוֹרֹן אוֹ בְּקָנֶה, דִּבְעָלְמָא גַּם כֵּן אֵין בָּזֶה אֶלָּא מְשׁוּם שְׁבוּת, אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה אַחֲרֵי דְּהַרְבֵּה מַסְכִּימִים עִם דַּעַת הַמְחַבֵּר וְכַנַּ"ל: ז (מג) אִם אָסוּר לִמְרֹט הַנּוֹצוֹת, עַיֵּן סָעִיף י"ג, מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק י"ד) עַיֵּן שָׁם. וְנוֹהֲגִין שֶׁאֵין שׁוֹחֲטִין שׁוּם דָּבָר אַחַר סְעוּדַת יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן לְצָרְכָּךְ יוֹם טוֹב שֵׁנִי עַל יְדֵי הַתֵּר אֲכִילָה דָּבָר מוּעָט. מַהֲרִי"ל (מנהגים): ז (ט) בָּשָׂרָה. פְּרוּשׁ אֲפִלּוּ בְּהֵמָה בְּרִיאָה:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מֻתָּר בָּזֶה. אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב וְאֵין שָׁבַת מְכִינָה לְיוֹם טוֹב, (נג) לְפִי שֶׁאֵין לָדָה זוֹ חֲשִׁיבָא הֲכָנָה כֵּיוָן שֶׁהָיְתָה רְאוּיָה לַאֲכִילָה קֹדֶם הַלֵּדָה כְּמוֹ אַחַר הַלֵּדָה: ו (לד) כְּדֵי לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה. אַחַר (נג) שֶׁתֵּצֵא נַפְשָׁהּ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן כ"ז. וְאַף (לד) שֶׁאֵין בִּדְעָתּוֹ לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה כְּלוּם, וְהַטַּעַם דִּבְאֶפֶן זֶה שֵׁשׁ שְׁהוּת לֶאֱכֹל אֵין אָסוּר מִן הַתּוֹרָה לְשָׁחְטָהּ בְּיוֹם טוֹב דְּאִלּוּ הָיוּ מְזַדְּמָנִי לֵיהּ אוֹרְחִים שֶׁלֹּא אָכְלוּ עֲדַיִן וְרוֹצִים עַתָּה לֶאֱכֹל מִבְּהֵמָה זוֹ הָיְתָה הַשְׁחִיטָה מֻתֶּרֶת לָהֶם, אִם כֵּן שְׁחִיטָה זוֹ נִקְרֵאת מְלֶאכֶת אֹכֶל נֶפֶשׁ, וְעַל כֵּן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִזְדַּמְּנוּ אוֹרְחִים אֵין בִּשְׁחִיטָה זוֹ אִסּוּר מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא שֶׁחֲכָמִים אֲסָרוּהָ כֹּל שֶׁאֵין בָּהּ צֹרֶךְ יוֹם טוֹב, וּבִמְקוֹם הֶפְסֵד לֹא הֶעֱמִידוּ חֲכָמִים דִּבְרֵיהֶם. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּבְהֵמָה בְּרִיאָה אֵין לִשְׁחָטָהּ אֶלָּא אִם כֵּן (לה) צָרִיךְ לָהּ בְּיוֹם טוֹב גּוּפָא: (לה) כַּזַּיִת צָלִי. שֶׁזֶּהוּ הַקֶּל בִּכְשׁוּלִין, וְדֵי בְּכַזַּיִת מְשׁוּם דְּאִי אֶפְשָׁר לְכַזַּיִת בָּשָׂר בְּלֹא שְׁחִיטָה וְאִם כֵּן הֲוֵי הַשְׁחִיטָה כֻּלָּהּ לְצָרְכּוֹ יוֹם טוֹב: (לו) וַאֲפִלּוּ אֵין שְׁהוּת וְכוּ'. כֵּיוָן דְּמִן הַדִּין מֻתָּר בְּלֹא בְּדִיקַת הָרָאָה אֶלָּא שֶׁהַחְמִירוּ לְכַתְּחִלָּה לְבָרְקָהּ, הָכָא מְשׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹנוֹ אֵין צָרִיךְ לְהַחְמִיר בָּזֶה: (לז) תְּחִלָּה. וְדַעַת (ט) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּכָעִינַן שֶׁיִּהְיֶה שְׁהוּת כְּדֵי לְהַפְשִׁיטָהּ וּלְבָרְקָהּ. וּבְסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק"י) כָּתַב דְּדַוְקָא בִּגְדָיִים וּטְלָאִים דְּלֹא שְׁכִיחַ בְּהוּ סִרְכָּא יֵשׁ לְהָקֵל, אֲבָל בִּבְהֵמָה גַּסָּה א]כָּעִינַן שֶׁיִּהְיֶה גַּם כֵּן שְׁהוּת כְּדֵי לְהַפְשִׁיטָהּ לְבָרְקָהּ: (לח) אֵינוֹ נוֹטֵל עוֹרָהּ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְטַלְטְלוֹ וּלְהַנִּיחוֹ עַל מְקוֹמוֹ אַחַר שֶׁהִפְשִׁיטוֹ מִן הַבְּהֵמָה וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"ח סָעִיף כ"ה. (ט) וְאַף עַל גַּב דְּלִקְמָן בְּסִימָן תצ"ט (ס"ג) שָׁרְנִין לְטַלְטֵל הָעוֹר אַחַר שֶׁשָּׁחַט הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב, הָתָם בִּבְהֵמָה בְּרִיאָה וּמְשׁוּם דְּאִי לֹא שָׁרְנִית לֵיהּ לֹא יִשְׁחֹט וְאָתֵי לְאַמְנוּעֵי מִשְּׁמְחַת יוֹם טוֹב, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּמֻכְרָח לִשְׁחֹט שֶׁלֹּא תָּמוּת: (לט) אֵבֶר אֶחָד. שֶׁאָז בְּטֵל הָעוֹר לְגַבֵּי הָאֵבֶר וּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ עִמּוֹ: (מ) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵין וְכוּ'. דְּהַפְשָׁטָה הוּא גַּם כֵּן בִּכְלַל מְלָאכָה, וְאָסוּר כֵּיוָן שֶׁהוּא שֶׁלֹּא לְצָרְכּוֹ. (מא) וְאַף עַל גַּב דְּלִיכָּא בָּזֶה אִסּוּר דְּאוֹרְיְתָא, דְּהוֹאִיל אִי מְזַדְּמָנִי לֵיהּ אוֹרְחִים שָׁהֲיוּ צְרִיכִין לְהַבָּשָׂר לֶאֱכֹל הָיָה בְּוַדַּאי מֻתָּר לְהַפְשִׁיט [אֲבָל זֶהוּ רַק בְּשֵׁשׁ (מ) שְׁהוּת בַּיּוֹם כְּדֵי לְהַפְשִׁיט וּלְהַאֲכִילָם] הַשְׁתָּא נַמִּי מֻתָּר, עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן מֵיהוּ אָסוּר. וְדַעַת הַמְחַבֵּר דִּכְשֶׁם שֶׁהִתִּירוּ בִּשְׁחִיטָה מְשׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹן כֵּן הִתִּירוּ בְּהַפְשָׁטָה מְשׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹן שֶׁלֹּא יַסְרִיחַ הַבָּשָׂר. וְעַיֵּן בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק י"ד) וְאַלְיָה רַבָּה (ס"ק ט"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּהָעֶקֶר כְּדִבְרֵי הַמְחַבֵּר (מ) וְרַק לְכַתְּחִלָּה יֵשׁ לְזַהֵר. [אָכֵן זֶהוּ דַּוְקָא בְּאֹפֶן שֶׁיֵּשׁ לְחֹשׁ שֶׁאִם יַמְתִּין עַד הָעֶרֶב תִּסְרַח הַבָּשָׂר, (מא) אֲבָל בְּלֹא הָכִי בְּוַדַּאי אָסוּר עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן לְהַפְשִׁיט]. וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק י"ד) דְּכָל זֶה בְּשֵׁשׁ שְׁהוּת הָרְבֵּה, אֲבָל אִם שָׁחַט שְׁהוּת סָמוּךְ לָעֶרֶב וְאִי אֶפְשָׁר לֶאֱכֹל כִּי אִם כַּזַּיִת אָסוּר לְהַפְשִׁיט הָעוֹר מִן הַתּוֹרָה, הוֹאִיל דְּלֵיתָא בָּזֶה הַסְּבָרָא דְּאִי אוֹרְחִים שְׁהוּת לֶאֱכֹל יוֹתֵר: (מא) כְּלָל. וְכֵן הַשּׁוֹחֵט מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְסֻכָּן וְאֵין דַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל בְּיוֹם טוֹב אָסוּר לִמְרֹט נוֹצָתוֹ: (מב) לְהוֹרוֹת. וְאֶפְשָׁר דְּאִם יַפְשִׁיט עַל יְדֵי שִׁנּוּי כְּגוֹן בְּקוֹרֹן אוֹ בְּקָנֶה, דִּבְעָלְמָא גַּם כֵּן אֵין בָּזֶה אֶלָּא מְשׁוּם שְׁבוּת, אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה אַחֲרֵי דְּהַרְבֵּה מַסְכִּימִים עִם דַּעַת הַמְחַבֵּר וְכַנַּ"ל: ז (מג) אִם שָׁחַט בְּהֵמָה בַּשָּׂדֶה לֹא יְבִיאֶנָּה וְכוּ'. לְעִיר אוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים כְּהַאי גַּוְנָא

(נג) מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּבֵיצָה דְּאִם נוֹלְדָה בְּשַׁבָּת אֲסוּרָה בְּיוֹם טוֹב מִשּׁוּם הֲכָנָה, דְּהָתָם עַל יְדֵי לֵדָה נִשְׁתַּבְּחָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה רְאוּיָה אַחַר כָּךְ לְגַדֵּל אֶפְרוֹחַ [הָרֹא"ש (פ"א סי' ז)]. וְעַיֵּן בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק י"א) שֶׁכָּתַב עוֹד טַעַם מִשּׁוּם הָרַ"ן (א: ד"ה הלכך) וּמַגִּיד מִשְׁנֶה (פ"ב ה"א) דְּלֹא שַׁיָּךְ בְּעִנְיָנֵנוּ הֲכָנָה לְיוֹם טוֹב מִשּׁוּם דְּשַׁבָּת הֲכִינָה לְעַצְמָהּ דְּעַל יְדֵי הַלֵּדָה רְאוּי לְשָׁחְטָהּ לְחוֹלָה, וַחֲזִי עַל יְדֵי הַשְׁחִיטָה גַּם לְבָרְיָא בְּאוּמְצָא דִּדְאִיתָא בְּסִימָן ש"ח סָעִיף ב'. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר הַנְּפָקָא מִנַּהּ שֶׁיֵּשׁ בֵּין אִלּוּ הַשְׁנֵי טְעָמִים: ו (נג) מֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק י"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (לד) רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נ"ד ח"ב) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (לה) אֲבָל אִם אֵין צָרִיךְ לָהּ רַק שֶׁאוֹכֵל כַּזַּיִת מִמֶּנָּה כְּדֵי לְהַתִּיר לוֹ הַשְׁחִיטָה, זֶהוּ בִּכְלָל הָעֲרָמָה וְאָסוּר [אַלְיָה רַבָּה (ס"ק יב) וּפְרִי חָדָשׁ]: (לו) רַשַּׁ"ל (יום של שלמה פ"ב סי' יב) הָרַ"ח (ס"ט) וְגַם אַלְיָה רַבָּה (ס"ק י"ד) מְצַדֵּד כֵּן, וְכֵן בְּסֵפֶר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

[מִבַּעַל הַמְחַבֵּר מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב] הִסְכִּים דְּאֵין לְהַתִּיר לִשְׁחֹט בְּאֵין שְׁהוּת לְבָרְקָהּ. וְנִרְאֶה דְּאִם יֵשׁ שְׁהוּת עַד שְׁקִיעַת הַחַמָּה לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה כַּזַּיִת צָלִי יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דַּעַת הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ לְהָקֵל, [וְכֵיוָן דְּכָאֶמֶת הָלֹא קַיְימָא לַן כְּרַבִּי יוֹסֵי דְּעַד צֵאת הַכּוֹכָבִים יְמָמָא הוּא (אִם לֹא כְּשֶׁנִּרְאֶה שְׁנֵי כּוֹכָבִים דְּאָז גַּם לְרַבִּי יוֹסֵי בֵּין הַשְׁקָשׁוֹת הוּא), רַק דְּמִתְמְרִינָן לְכַתְּחִלָּה כְּרַבִּי יְהוּדָה דְּבֵין הַשְׁמָשׁוֹת מַתְחִיל תַּכְלִיס אַחַר שְׁקִיעָה]. וְדִהְיְנוּ אִם עַד שִׁירְאֶה שְׁנֵי כּוֹכָבִים יֵשׁ שְׁהוּת לְהַפְשִׁיט וּלְבָרֵךְ וְלֶאֱכֹל מִמֶּנָּה כַּזַּיִת צָלִי מֻתָּר לִשְׁחֹט, דְּיֵשׁ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים שֶׁהִתִּירוּ לְהָקֵל כְּדַעַת הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ עַיֵּן בְּלִבּוּשׁ וְשַׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים (סר' ג השחוט ס"א) וְחַיֵּי אָדָם (כלל פ"ט ס"ז): (מ) פּוֹסְקִים: (מא) מֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק י"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מב) אַחֲרוֹנִים: (מג) הַגְּרַ"ז (סי"ד): (מד) אַחֲרוֹנִים: (מה) מֶגֶן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

דִּיקּוּמֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (סי"א) כתב שמותר אף על פי שאין שהות ביום כדי לבדקה קודם אכילת הכזית.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah